

ทาส ไทย

อำนาจ ความกรุณา
และปิยมหาราชในภาพจำ

มศ อภรณ์สุวรรณ
นิยม

ญาณินิ ไพทยวัฒน์
เขียน

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

616657834
012568156
122649086

ศิลปวัฒนธรรม

กาสไท(ย)

อำนาจ ความกรุณา และปิยมหาราชในภาพจำ
ญาติินี ไพบยวัฒน์

6005 ค.พ 8 -

ราคา 260 บาท

สารบัญ

ทาสไท(ย)

คำนิยม (8)

คำนำผู้เขียน (16)

1 ปฐมบทของการผลิตซ้ำเรื่องทาส และการเลิกทาสในสังคมไทย 2

ร่องรอยความรู้เรื่องทาส

และการเลิกทาสในสังคมไทย 5

ว่าด้วยวาทกรรม “ทาสไทย” 14

2 ก่อนทาสจะเป็นไท: หลักฐานและการรับรู้เกี่ยวกับทาส จากอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น 20

การรับรู้เรื่อง “ทาสไทย” จากหลักฐานชั้นต้น 22

“ยอมรับ” ปะทะ “ไม่ยอมรับ”

การมีทาสในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่ความศิวิไลซ์ 52

3	กำเนิดวาทกรรม “ทาสไทย”	
	ภายใต้พระบารมีของพระปิยมหาราช	84
	การเลิกทาสเมื่อแรกครั้งปฏิรูปประเทศ	86
	การเผยแพร่พระราชกรณียกิจสู่สาธารณะ	
	ผ่าน “วันปิยมหาราช” และ	
	“พระที่นั่งอนันตสมาคม”	106
	งานเขียนสนับสนุนพระราชกรณียกิจเลิกทาส	120

4	ก้าทายวาทกรรมเก่า	
	สร้างสำนึกพลเมืองใหม่	
	และแรงปะทะจากสังคมนิยม	140
	สำนึก “พลเมือง”	
	ตามรัฐธรรมนูญหลังการปฏิวัติ 2475	142
	นักคิดสังคมนิยมกับการรื้อถอนสังคมศักดินา	159
	คำอธิบายเรื่องทาส	
	ฉบับพระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย	172
	แบบเรียนเทิดพระเกียรติ	
	จากระบอบเก่าสู่ระบอบใหม่	180

5 การหวนคืนของ

“พระราชกรณียกิจเลิกทาส”

ท่ามกลางกระแสอนุรักษนิยม 190

ระบบพ่อขุนอุปถัมภ์กับการฟื้นฟู

สถาบันพระมหากษัตริย์ 192

วิชาการเทิดพระเกียรติพระราชกรณียกิจเลิกทาส 198

เมื่อระบอบสมุญศักดิ์-ถนอมถึงคราวสิ้นสุด

การหันเหจากคำอธิบายเก่าช่วงหลัง 14 ตุลาคม 204

6 สู่ศตวรรษแห่งพระราชกรณียกิจ

เลิกทาสในสังคมไทย 216

การเทิดพระเกียรติ “มหाराช” ในยุคเปรมมาธิปไตย 218

“ลัทธิพิธีเสด็จพ่อรัชกาลที่ 5”

กับวัฒนธรรมการบูชาของชนชั้นกลาง 229

“100 ปีแห่งการเลิกทาสในประเทศไทย”

กับการผลิตซ้ำในพื้นที่สื่ออันหลากหลาย 232

7 อนุสรณ์

252

บรรณานุกรม

258